

عنوان مقاله:

بررسی تحولات تشکیلات اداری عصر پیامبر(ص) تا سال ۴۰ هجری قمری (با تکیه بر سرزمینهای خلافت شرقی)

محل انتشار:

فصلنامه جامعه شناسی سیاسی ایران، دوره 5، شماره 10 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسنده:

علی اکبر ارجمند منش - daneshgah baft

خلاصه مقاله:

چکیده: هدف از پژوهش حاضر پاسخ به سوال اصلی پژوهش (تشکیلات اداری عصر پیامبر(ص) تا سال ۴۰ هجری قمری چه تحولاتی در برداشته است؟) است. یافته های این پژوهش که به شیوه توصیفی تحلیلی و با استفاده از چارچوب نظری (تلفیق دیوان سالاری و تشکیلات اداری اعراب با ایران، روم- یونان، و دولت های اسلامی) انجام شده است، نشان می دهد ایجاد سازمانهای اداری در صدر اسلام از زمان تشکیل حکومت اسلامی توسط پیامبر(ص) مخصوصا در مدینه شکل گرفت سپس در دوره خلفای راشدین توسعه یافت. نظام اداری پیامبر(ص) عبارت بود از: دبیران و کاتبان (دبیر رسائل، دبیر خراج (امور مالی)، دبیر سپاه، دبیر نگهبانی و دبیر قضا)، صاحب سر، والیان مناطق، حشم و اطرافیان خاص، تقییان و مشاوران، سفیران و مناصب دینی. در دوره ابوبکر نهاد بیت المال تاسیس شد. عمر نخستین حاکم مسلمانی بود که دیوان را در اسلام تشکیل داد دیوان خراج یا استیفا و دیوان جیش در زمان وی تاسیس شدند. در دوره عثمان برای نخستین بار نظام گزینش کارگزاران ایجاد گردید در دوره امام علی(ع)، تشکیلات اداری بر پایه عدالت بنیان گرفت. در همین راستا بیت القصص (دیوان مظالم)، زندان و اداره بایگانی اسناد و مدارک و دیوان اشراف ایجاد گردید. واژگان کلیدی، تشکیلات اداری، صدر اسلام، پیامبر(ص) خلفای راشدین، امویان.

کلمات کلیدی:

تشکیلات اداری، صدر اسلام، پیامبر(ص) خلفای راشدین، امویان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1532789>

